

ამოცანა 1: დიფერენციალური განტოლება განცალგებულ ცვალდებში

მითითება: განტოლების ყოველი წევრიდან ამოიღეთ ინტეგრალი. გაითვალისწინეთ, 0 -ის ინტეგრალი არის c მუდმივა.

$$1) \frac{dx}{1+x^2} - \frac{dy}{\sqrt{1-y^2}} = 0$$

$$\int \frac{dx}{1+x^2} - \int \frac{dy}{\sqrt{1-y^2}} = c$$
$$\arctg x - \arcsin y = c$$

$$2) y dy - 3 \cos x dx = 0$$

$$\int y dy - \int 3 \cos x dx = c$$
$$\frac{y^2}{2} - 3 \sin x = c$$

$$3) e^{-x} dx - \frac{dy}{\cos^2 y} = 0$$

$$\int e^{-x} dx - \int \frac{dy}{\cos^2 y} = c$$
$$-e^{-x} - \operatorname{tg} y = c$$

$$4) \frac{dx}{\sin^2 x} - (y^2 + 1) dy = 0$$

$$\int \frac{dx}{\sin^2 x} - \int (y^2 + 1) dy = c$$
$$-\operatorname{ctgx} - \left(\frac{y^3}{3} + y \right) = c$$

$$5) \frac{dy}{1+y^2} - \cos x dx = 0$$

$$\int \frac{dy}{1+y^2} - \int \cos x dx = c$$
$$\arctg y - \sin x = c$$

ამოცანა 2: მეორე რიგის წრფივი ერთგვაროვანი დიფერენციალური განტოლება

მითითება: $y'' + a_1 y' + a_2 y = 0$ სახის განტოლება არის ერთგვაროვანი. y'' ჩაანაცვლეთ k^2 -ით, y' ჩაანაცვლეთ k -ით და y ჩაანაცვლეთ 1 -ით.

$$y'' + a_1 y' + a_2 y = 0 \quad \rightarrow \quad k^2 + a_1 k + a_2 = 0$$

დისკრიმინანტის გამოყენებით იპოვეთ k -ს მნიშვნელობები.

- 1) თუ დისკრიმინანტი მეტია ნულზე $D > 0$, მაშინ მას აქვს ორი განსხვავებული ამონახსნი k_1 და k_2 ($k_1 \neq k_2$). ამიტომ, ზოგადი ამონახსნი იქნება:

$$y = c_1 e^{k_1 x} + c_2 e^{k_2 x}$$

- 2) თუ დისკრიმინანტი უდრის ნულს $D = 0$, მაშინ მას აქვს ერთი ამონახსნი k ($k_1 = k_2 = k$) და ზოგადი ამონახსნი იქნება:

$$y = c_1 e^{kx} + c_2 x e^{kx}$$

---

1) $y'' - 7y' + 12y = 0$

$$k^2 - 7k + 12 = 0$$

$$D = 49 - 48 = 1$$

$$\sqrt{D} = \sqrt{1} = 1$$

$$k_1 = \frac{7-1}{2} = \frac{6}{2} = 3$$

$$k_2 = \frac{7+1}{2} = \frac{8}{2} = 4$$

$$y = c_1 e^{3x} + c_2 e^{4x}$$

---

2) $y'' + 6y' + 9y = 0$

$$k^2 + 6k + 9 = 0$$

$$D = 36 - 36 = 0$$

$$k = -\frac{6}{2} = -3$$

$$y = c_1 e^{-3x} + c_2 x e^{-3x}$$

---

3) $y'' - 8y' + 16y = 0$

$$k^2 - 8k + 16 = 0$$

$$D = 64 - 64 = 0$$

$$k = \frac{8}{2} = 4$$

$$y = c_1 e^{4x} + c_2 x e^{4x}$$

---

4) $y'' - 9y = 0$

$$k^2 - 9 = 0$$

$$(k-3)(k+3) = 0$$

$$k_1 = -3$$

$$k_2 = 3$$

$$y = c_1 e^{-3x} + c_2 e^{3x}$$

---

5) $2y'' - 6y' = 0$

$$2k^2 - 6k = 0$$

$$2k(k-3) = 0$$

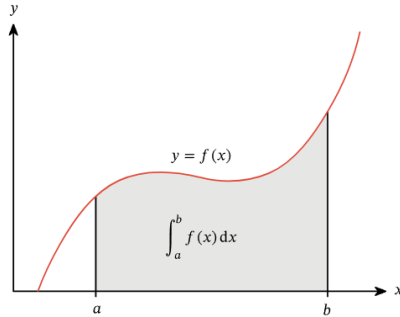
$$k_1 = 0$$

$$k_2 = 3$$

$$y = c_1 e^0 + c_2 e^{3x} = c_1 + c_2 e^{3x}$$

ამოცანა 3: ბრტყელი ფიგურის ფართობის გამოთვლა

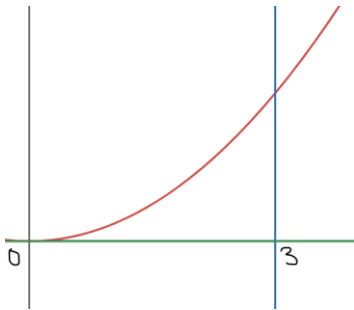
მითითება: ააგეთ ნახაზი და გამოიყენეთ ფორმულა $S = \int_a^b f(x) dx$

1. $y = 2x^2$

$x = 3$

$y = 0$

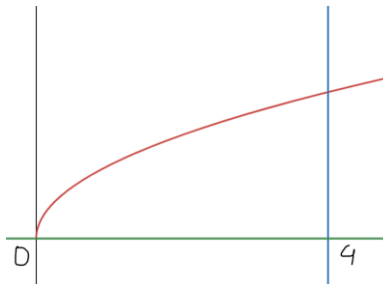

$$S = \int_0^3 2x^2 dx = \left. \frac{2x^3}{3} \right|_0^3 = \frac{2 \cdot 3^3}{3} = \frac{2 \cdot 27}{3} = 18$$

2. $y = \sqrt{x}$

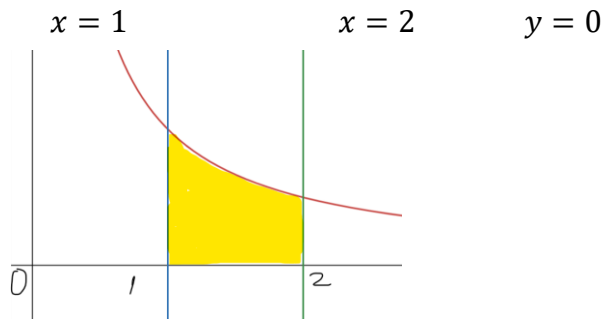
$x = 4$

$y = 0$

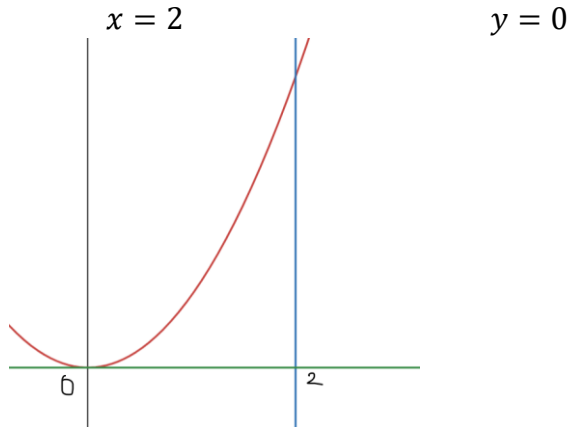
$$S = \int_0^4 \sqrt{x} dx = \int_0^4 x^{\frac{1}{2}} dx = \left. \frac{x^{\frac{3}{2}}}{\frac{3}{2}} \right|_0^4 = \left. \frac{2\sqrt{x}^3}{3} \right|_0^4 = \frac{2\sqrt{4}^3}{3} = \frac{2 \cdot 8}{3} = \frac{16}{3}$$

$$3. \quad y = \frac{1}{x}$$

$$S = \int_1^2 \frac{1}{x} dx = \ln x \Big|_1^2 = \ln 2 - \ln 1 = \ln 2 - 0 = \ln 2$$

$$4. \quad y = 3x^2$$

$$S = \int_0^2 3x^2 dx = \frac{3x^3}{3} \Big|_0^2 = x^3 \Big|_0^2 = 2^3 = 8$$

ამოცანა 4: იპოვეთ რიცხვითი მწკრივის მითითებული წევრი

მითითება: პირობაში მოცემული ფორმულიდან $\sum_{n=1}^{\infty} U_n$ ამოწერეთ მხოლოდ ფუნქცია U_n და მითითებული წევრის რიცხვით ჩაანაცვლოთ n .

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5n^2 - 2}{3n + 7}$$

$$U_3 = ?$$

$$U_n = \frac{5n^2 - 2}{3n + 7}$$

$$U_3 = \frac{5 \cdot 3^2 - 2}{3 \cdot 3 + 7} = \frac{5 \cdot 9 - 2}{9 + 7} = \frac{45 - 2}{16} = \frac{43}{16}$$

ამოცანა 5 (ან 6): გამოიკვლიეთ რიცხვითი მწკრივი კრებადობაზე (კოშის რადიკალური ნიშნის გამოყენებით)

მიითითება: პირობაში მოცემული ფორმულიდან $\sum_{n=1}^{\infty} U_n$ ამოწერეთ მხოლოდ ფუნქცია U_n და იპოვეთ ზღვარი ამ ფუნქციის n -ური ფესვისა $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{U_n}$. თუ მიღებული შედეგი ნაკლებია ნულზე, ფუნქცია კრებადია, ხოლო თუ მეტია ნულზე, ფუნქცია განშლადია.

---

1. $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{3n-1}{7n+4} \right)^n$

$$U_n = \left(\frac{3n-1}{7n+4} \right)^n$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\left(\frac{3n-1}{7n+4} \right)^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3n-1}{7n+4} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{3n}{n} - \frac{1}{n}}{\frac{7n}{n} + \frac{4}{n}} = \frac{3-0}{7+0} = \frac{3}{7}$$

რადგან $\frac{3}{7} < 1$, რიცხვითი მწკრივი კრებადია

---

2. $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n^2+4}{3n^2-4n} \right)^n$

$$U_n = \left(\frac{n^2+4}{3n^2-4n} \right)^n$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\left(\frac{n^2+4}{3n^2-4n} \right)^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2+4}{3n^2-4n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n^2}{n^2} + \frac{4}{n^2}}{\frac{3n^2}{n^2} - \frac{4n}{n^2}} = \frac{1+0}{3-0} = \frac{1}{3}$$

რადგან $\frac{1}{3} < 1$, რიცხვითი მწკრივი კრებადია

---

3. $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2n-3}{7n+5} \right)^{\frac{n}{2}}$

$$U_n = \left(\frac{2n-3}{7n+5} \right)^{\frac{n}{2}}$$

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\left(\frac{2n-3}{7n+5} \right)^{\frac{n}{2}}} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2n-3}{7n+5} \right)^{\frac{1}{2}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{\frac{2n-3}{7n+5}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{\frac{\frac{2n}{n} - \frac{3}{n}}{\frac{7n}{n} + \frac{5}{n}}} \\ &= \sqrt{\frac{2-0}{7+0}} = \sqrt{\frac{2}{7}} \end{aligned}$$

რადგან $\sqrt{\frac{2}{7}} < 1$, რიცხვითი მწკრივი კრებადია

ამოცანა 6 (ან 5): გამოიკვლიეთ რიცხვითი მწკრივი კრებადობაზე (დალამბერის რადიკალური ნიშნის გამოყენებით)

მითითება: პირობაში მოცემული ფორმულიდან $\sum_{n=1}^{\infty} U_n$ ამოწერეთ მხოლოდ ფუნქცია U_n და იპოვეთ U_{n+1} , რისთვისაც n ჩაანაცვლეთ $n + 1$ -ით. ამის შემდეგ იპოვეთ ზღვარი $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{U_{n+1}}{U_n}$. თუ მიღებული შედეგი ნაკლებია ნულზე, ფუნქცია კრებადია, ხოლო თუ მეტია ნულზე, ფუნქცია განშლადია.

1. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n \cdot 3^n}{5^n}$

$$U_n = \frac{n \cdot 3^n}{5^n}$$

$$U_{n+1} = \frac{n \cdot 3^{n+1}}{5^{n+1}}$$

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{U_{n+1}}{U_n} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n \cdot 3^{n+1}}{5^{n+1}} \cdot \frac{5^n}{n \cdot 3^n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n \cdot 3^n \cdot 3}{5^n \cdot 5} \cdot \frac{5^n}{n \cdot 3^n} \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n \cdot 3^n \cdot 3}{5^n \cdot 5} \cdot \frac{5^n}{n \cdot 3^n} \right) = \frac{3}{5} \end{aligned}$$

რადგან $\frac{3}{5} < 1$, რიცხვითი მწკრივი კრებადია

2. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^2 \cdot 3^n}{7^n}$

$$U_n = \frac{n^2 \cdot 3^n}{7^n}$$

$$U_{n+1} = \frac{(n+1)^2 \cdot 3^{n+1}}{7^{n+1}}$$

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{U_{n+1}}{U_n} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{(n+1)^2 \cdot 3^{n+1}}{7^{n+1}} \cdot \frac{7^n}{n^2 \cdot 3^n} \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{(n+1)^2 \cdot 3^n \cdot 3}{7^n \cdot 7} \cdot \frac{7^n}{n^2 \cdot 3^n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3(n+1)^2}{7n^2} \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3(n^2 + 2n + 1)}{7n^2} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3n^2 + 6n + 3}{7n^2} \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{3n^2}{n^2} + \frac{6n}{n^2} + \frac{3}{n^2}}{\frac{7n^2}{n^2}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3 + 0 + 0}{7} = \frac{3}{7} \end{aligned}$$

რადგან $\frac{3}{7} < 1$, რიცხვითი მწკრივი კრებადია

ამოცანა 7: იპოვეთ ხარისხოვანი მწკრივის კრებადობის რადიუსი

მითითება: პირობაში მოცემული ფორმულიდან $\sum_{n=1}^{\infty} U_n$